

B. ta'lim nafa

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

BOLALAR ADABIYOTI
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi: 110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi: 60110500 – Boshlang'ich ta'lim

Chirchiq - 2023

M.Y. Ro'ziyeva	– Buxoro davlat universiteti “Boshlang‘ich ta’lim nazariyasi” kafedrası dotsenti, filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
S.I.Eshonqulova	CHDPU, “Boshlang‘ich ta’lim nazariyasi” kafedrası, filologiya fanlari nomzodi dotsent

Fan/modul kodi	O‘quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar
BA407	2026-2027	7-8	4-5
Fan/modul turi	Ta’lim tili	Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O‘zbek/rus/qozoq	4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)
	Bolalar adabiyoti	120	150
			270
2.	I. Fanning mazmuni		
	Fanning asosiy maqsadi - mazkur fan dasturi adabiyot nazariyasi haqida qisqacha ma’lumot berish orqali bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilariga O‘qish kitobida uchraydigan adabiy janrlarni bilish va farqlay olishlari maqsadini ko‘zlaydi. Shunga ko‘ra fan dasturida adabiyot nazariyasining eng muhim bo‘limlari, qoidalar, tasnif va tushunchalar qamrab olingan. Jumladan, adabiy asar haqida tushuncha, epik, lirik, dramatik tur janrlarining badiiy va kompozitsion xususiyatlari, she’riy nutq, she’riy vaznlar, ritm, qofiya, band, asar mavzusi va g‘oyasi, adabiy asar tahlili, tasviriy ifodalar, jonlantirish, mubolag‘a haqidagi tushunchalarni qamrab olgan. Adabiyot nazariyasi fani haqida tasavvurga ega bo‘lish uchun ifodali o‘qish, bolalar kitobxonligi, didaktik adabiyot, bolalar adabiyoti kabi fanlardan xabardor bo‘lish tavsiya etiladi. Shuningdek, badiiy adabiyot adabiy tilni yangiliklar bilan boyitish uchun juda katta ahamiyatga egadir, zotan fanni o‘qishda ona tili fanlari bilan ham chambarchas bog‘liq, ayni paytda talabalarni til muammolarini hal qilishda badiiy adabiyotga tayanishga o‘rgatish lozim. Fanning vazifasi - bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilariga adabiy asarlarni o‘qish va uqish, mazmun-mohiyatini to‘g‘ri anglash ko‘nikma va malakalarini hosil qilish; - talabaning badiiy ijod namunalarni to‘g‘ri tahlil qilishga o‘rgatish; - shu orqali badiiy matnni chuqur idrok qilishga erishishini ta’minlash; - talabalarda estetik emotsionallik, ma’naviyat va ma’rifiylik, komillik tuyg‘usini shakllantirish.		
	II. Nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Bolalar adabiyoti fanining maqsadi, vazifalari va tasnifi. Xalq og‘zaki badiiy ijodi – bolalar adabiyotining sarchashmasi Bolalar adabiyoti faniga kirish Adabiyot (bolalar adabiyoti) fanining maqsad va vazifalari. O‘zbek		

	Durdona, 2019.- 420 b. 3. Nusratova H., Pardayev B. Bolalar adabiyoti. – Toshkent.: “Zuxra Baraka”, 2021. - 295 b. 4. Kapisa F. S. Russkiy detskiy folklor: Uchebnoye posobiye dlya studentov vuzov / F. S. Kapisa, T. M. Kolyadich.- M.: Flinta: Nauka, 2002. Qo‘shimcha adabiyotlar 1. Mirziyoyev Shavkat Miromonovich. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Mazkur kitobdan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2016 yil 1 noyabrdan 24 noyabrga qadar Qoraqalpog‘iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri saylovchilari vakillari bilan o‘tkazilgan saylovoldi uchrashuvlarida so‘zlagan nutqlari o‘rin olgan. /Sh.M.Mirziyoyev. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2017. – 488 b. 2. Mirziyoyev Shavkat Miromonovich. Yangi O‘zbekiston strategiyasi.- Toshkent, 2021. -458 b. 3. George Yule. The Study of Language. CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS. 2010. 4. Arzamaseva I.N., Nikolayeva S.A. Detskaya literatura. M.: Akademiya, 2000. 5. Matjonov S., Qurboniyozov M. Bolalar adabiyoti. Ijodiy – uslubiy izlanishlar. T.: Nizomiy nomidagi TDPI 2009, 135 b. 6. Nusratova H. Bolajonlik saodati (Safar Barnoyev ijodi asosida). Toshkent.: Muharri, 2011, 270 b.15. 7. Paul H. Fry. Theory of literature Yale University- 2012 8. Yule G. The Study of Language. 4th edition. Cambridge: CUP, 201 Axborot manbaalari 1. www.cspi.uz 2. http://www.edu.uz 3. http://www.uzedu.uz 4. http://www.gov.uz 5. www.pedagog.uz
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023-yil “ 29 ” 08 dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/ modul uchun ma’sullar: Sh. Botirova - CHDPU, “Boshlang‘ich ta’lim nazariyasi” kafedrasini mudiri. I. Madraximova - CHDPU, “Boshlang‘ich ta’lim nazariyasi” kafedrasini o‘qituvchisi. M. Axmadaliyeva - CHDPU, “Boshlang‘ich ta’lim nazariyasi” kafedrasini o‘qituvchisi.
9.	Taqrizchilar:

bolalar adabiyoti istilohi va uning paydo bo‘lishi. O‘zbek bolalar adabiyotining fan sifatida shakllanish bosqichlari. Bolalar kitobxonligi haqida. Bolalar kitobxonligi va uning bolalar adabiyotiga munosabati. 2 - mavzu. Bolalar folklori Bolalar adabiyoti va bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog‘liqligi. Xalq og‘zaki badiiy ijodi haqida ma’lumot. Bolalar folklori haqida tushuncha. Bolalar folklori tabiati va janriy tarkibi. O‘zbek bolalar folklori namunalari to‘plash, nashr etish va ilmiy-estetik qimmatini o‘rganish. Bolalar o‘yin folklori. 3 - mavzu. Xalq og‘zaki badiiy ijodi janrlari Qo‘shiqlar. Maqollar va ularning etnopedagogik ahamiyati. Topishmoqlar va uning janriy tasnifi. Masallarda majozilik. Tez ayitishlarning alletrasion xususiyatlari. 4 - mavzu. Ertaklar va uning janriy tasnifi Ertaklar. Ertak istilohi haqida tushuncha. Ertaklarni ijro etish tartibi. Adabiy ertaklar. Adabiy ertaklarga xos xususiyatlar. Adabiy ertak va uning bolalar adabiyotini yuzaga kelishidagi ta’siri. Turg‘unboy G‘oyipov – ertaknavis adib. 5 - mavzu. Mumtoz adabiyotda bolalar kitobxonligi asoslari O‘zbek bolalar kitobxonligi tabiati Bolalar kitobxonligi asoslari. Hadislar pandomachilik sarchashmasi. Kaykovusning “Qobusnoma” asarida tarbiyaviy g‘oyalar aks. Yusuf Xos Hojibning “Qutadg‘u bilig” asaridagi obrazlar tahlili. 6 - mavzu. Alisher Navoiy – bolalar kitobxonligida Alisher Navoiyning “Xamsa” turkumiga kiruvchi dostonlarida ilgari surilgan ta’lim-tarbiyaga oid g‘oyalar. “Hayrat ul abror” va “Farhod va Shirin” dostonlarida bolalar tarbiyasiga oid fikrlarning aks. “Lison ut -tayr”, “Arbain” asarlaridagi tarbiyaviy g‘oyalar aks. 7 - mavzu. Alifbe manzumalar (abisedariy) ta’lim-tarbiya asosi Alifbe manzumalar (abisedariy) ta’lim-tarbiya asosi. Shermuhammad Munisning “Savodi ta’lim” manzumasi mohiyati. Jahon Otin Uvaysiy chistonlarining axloqiy-tarbiyaviy ahamiyati. Anbar Otinining “Yakka baytlar” manzumasi – alifbe she’rlarining o‘ziga xos namunasi 8 - mavzu. O‘zbek bolalar adabiyotining vujudga kelishi va taraqqiyot xususiyatlari. O‘zbek bolalar adabiyoti (umumiy tahlil)ning shakllanishi O‘zbek bolalar adabiyotining vujudga kelishi va taraqqiyot xususiyatlari. Milliy uyg‘onish harakati va uning o‘zbek bolalar adabiyotini yuzaga keltirishdagi roli. O‘tgan asrning 30-40 - yillaridagi o‘zbek bolalar adabiyoti. O‘zbek bolalar adabiyoti yuksalish yo‘lida (1940-80 yillar).

Hozirgi davrdagi o'zbek bolalar adabiyoti. 9- mavzu. Abdulla Avloniy – islohatchi pedagog va bolalar shoiri A.Avloniyning pedagogik faoliyati. Yangi maktablar, o'quv jarayonlari, dars uslubini tashkil etishdagi faoliyati. "Turkiy guliston yoxud axloq" asarining ta'limiy va tarbiyaviy ahamiyati. Shoirning turli mavzudagi she'riy asarlari tahlili. "Maktab gullistoni"dagi she'r, hikoya va masallarda ijtimoiy dolzarb muammolar ifodasi. A.Avloniyning pe'yasalari. 10- mavzu. Hamza Hakimzoda Niyoziy – ma'rifatparvar bolalar shoiri. Elbek – bolalar shoir va islohatchi pedagog H.H.Niyoziy ma'rifati. Ta'limda joriy etilgan o'qish kitoblarning shakllanishida H.H.Niyoziyning o'rni. Hamza Hakimzoda Niyoziy qalamiga mansub "Gul" turkumiga kiruvchi to'plamlarining badiiy ahamiyati. "Yengil adabiyot", "O'qish kitobi", "Qiroat kitobi" ilk pedagogik risolalar numanasi va ularning mazmun mundarijasi. 11- mavzu. Hamid Olimjon bolalarning ertaknavis shoiri. Oybekning bolalik olami Hamid Olimjon she'riy-adabiy ertaklari – bolalar dostonchiligining mumtoz namunalari. "Oygul bilan Baxtiyor", "Simurg" yoki Parizod va Bunyod" ertak-dostonlarida folklorizmdan foydalanish mahorati. Oybekning bolalar adabiyoti taraqqiyotidagi o'rni. "Bolalaik eslab", "Shahaocha bolalariga", "Shoirning bolaligi", "Ahmadjon bog'bon" kabi she'riy kitoblari, "Qonli barmoqlar", "Bobom" kabi dostonlari, "Alisherning yoshligi", "Bolalik" kabi qissalarida bolalik olami aks. 12- mavzu. G'afur G'ulom – bolalar shoiri va nosiri G'afur G'ulomning bolalar uchun yozilgan she'rlarida ilgari surilgan g'oyalar. G'G'ulomning nasriy asarlari o'zbek bolalar adabiyotining ajoyib namunalari sifatida. G'G'ulom ijodida yumordan foydalanish mahorati. "Ahmadjon yomon bola emas-u ammo...", "Nortojining kurak tishi" she'rlari misolida. G'G'ulomning "Bilib qo'yki, seni Vatan kutadi", "Oltin medal", "O'ylashni o'rganamiz", "Sen yetim emassan" she'rlarining g'oyaviy-badiiy mundarijasi. Adibning "Shum bola", "Yodgor" qissalarining badiiy-kompazision xususiyatlari. 13- mavzu. Sulton Jo'ra va Zafar Diyor ijodi Sulton Jo'raning hayoti va ijodi. Shoirning ilmiy-ommabop mavzulardagi she'rlarida ifodalangan g'oyalar haqida. Sulton Jo'ra she'rlarining mavzuviy mundarijasi va ta'lim-tarbiyaviy ahamiyati. Zafar Diyorning hayoti va ijodi. Shoir ijodida tabiatga munosabat ifodasi. Zafar Diyorning "Mashinist" ertak-dostonida ilgari surilgan g'oyalar. 14- mavzu. Bolalar adabiyoti rivojlanishi Quddus Muhammadiy – bolalarning tabiatshunos shoiri Quddus Muhammadiyning hayoti va ijodiy faoliyati. Shoirning "Tabiat alifbesi" turkumidagi she'rlari tahlili. Q.Muhammadiy she'riyatida tabiatga munosabat; poyetik obrazning o'rni hamda ahamiyati. Shoirning folldan foydalanish mahorati	adabiyotining nazariy jihatdan o'rganilish darajasi; o'zbek bolalar adabiyoti fanining boshqa fanlar bilan aloqadorligi; bolalar adabiyoti fanining predmeti va vazifalari; bolalar fol'klori; bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog'liqligi; bolalar qo'shiqlari; maqollarning tarbiyaviy ahamiyati; topishmoqlarning tuzilishi va qo'llanishi; masallardagi allegoriya; tez aytishlarning alletratsiyasi; xalq ertaklarining mavzular olami; adabiy ertaklarlar stilizatsiyasi; bolalar kitobxonligi; bolalar adabiyotida kitobchilik; jahon (rus) bolalar adabiyotining tavsifi; jahon folklorining o'ziga xos xususiyatlari <i>haqida tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)</i> - bolalar adabiyoti ijodkorlari hayoti va ijodi bilan tanishishi va so'zlay olishi; o'zbek va jahon (rus) bolalar adabiyoti ijodkorlari asarlarini qiyoslay olishi; o'zbek va jahon bolalar adabiyoti durdonalari haqida hikoya qilish, bolalar kitobxonligini ta'riflay olishi <i>haqida bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma).</i> - bolalar adabiyoti fanining maqsad hamda vazifalarini bayon qila olish; turli yoshdagi bolalar kitobxonligi haqida ma'lumot bera olish; bolalar folklori namunalari haqida ma'lumot bera olish; bolalar adabiyoti ijodkorlari hayoti va ijodi bilan tanishishi va so'zlay olishi; bolalar fol'klori haqida tushunchaga ega bo'lish; bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog'liqligini misollar orqali tahlil qilishi; o'zbek va jahon (rus) bolalar adabiyoti ijodkorlari asarlarini qiyoslay olishi; o'zbek va jahon bolalar adabiyoti durdonalari haqida hikoya qilish; jahon va o'zbek bolalar adabiyoti namunalarining o'ziga xos tomonlarini tushuntira bilish <i>haqida malakalarga ega bo'lishi kerak.</i> VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • interfaol keys-stadilar; (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • amaliy mashg'ulotlar • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa ishlash va himoya qilish uchun loyihalar. ijodiy ishlar yaratish VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, ijod qilish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha amaliy ishni topshirish. VII. Asosiy adabiyotlar 1.Jumaboyev M. Bolalar adabiyoti. –T.: O'qituvchi, 2011. - 260 b. 2. Safarov O., Barakayev R., Jamilova B. Bolalar adabiyoti. – Buxoro.:
---	--

85.Sharq voizligi. 86. Adabiy tur janrlari misolida insonshunoslik, ommaviylik nima ekanligini tushuntirish. 87.Adabiyot mazmunining o'ziga xosligi. 88.Mazmunning salmoqdorligi. 89.Mazmunning haqqoniyligi. 90.Mazmunning universalligi, originalligi. 91. Mazmunning ta'sirchanligi 92.Mutolaa qilingan badiiy asarlardan mavzu va g'oya 93.O'zbek adabiyoti vanamunalari misolida yozma adabiyot va xalq og'zaki ijodi xos janrlar tavsifi. 94.Paremiya va maxsus tur haqida tushuncha. 95.Hikoya, qissa, roman istilohlari. 96.Peyzaj, portret, ularning ifodali tahlili. 97.Zachin, va uning asardagi o'rni, o'ziga xosligi. 98. Adabiy ertaklardagi obrazlar. 99. Tovush tovlanishlari. 100.Lirik tur: G'arb hamda Sharq lirikasi. 101. Sharq lirikasining ayrim janrlari: fard, tuyuq, ruboiy, dubaytiy, qit'a, g'azal. 102.Lirik asarlarni tahlil qilishning o'ziga xosligi. 103.Boshlang'ich sinf o'quvchilarini lirik asarlarni ifodali o'qishga o'rgatish. 104.Aruz, barmoq, erkin vazndagi she'rlarni ifodali o'qish. 105.Qo'g'irchoqbozlik. 106.Intermediyalarni, lof va askiyalarni ijro qilish. 107. Sahna madaniyati. 108.Ijro yo'llari. 109.Dramatik asarlarni o'qib, undagi monolog, dialoglarga e'tibor qaratish. 110.She'riy nutq tushunchasi. 111.She'riy asarda shaklning o'ziga xosligi. 112.Intonatsiya, so'z va gap urg'usining ifodali o'qishdagi o'rni. 113.Pauza turlari. 114. Temp va ritmning ifodali o'qishdagi ahamiyati. 115.Intonatsiy. Ovoz. Nafas. 116. Pauza: ritmik pauza, ruhiy pauza, grammatik pauza. 117.Barmoq vazni. 118.Turoq, qofiy. 7,8,9 hijoli shyerlarni ifodali o'qish. 119. Aruz vazni. Rukn. Asl ruknlar. 120.Ruboiy, tuyuq, fard kabi janrlarning ifodali o'qilishi.	
V. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - bolalar adabiyoti va uning jamiyat rivojidagi ahamiyati; bolalar	

15- mavzu. Shukur Sa'dulla – bolalik kuychisi Shukur Sa'dulla hayoti va ijodi. Sh.Sa'dulla ijodida hayotiy voqealarning haqqoniy badiiy tasviri, janr rang-barangligi va badiiy xususiyatlari, obrazlar talqini, tarbiyaviyligi, hayotiyliigi. Adibning qissa va hikoyalarda bolalik olami ifodasi. Shukur Sa'dulla – bolalar dramaturgi. 16- mavzu. Hakim Nazir – o'zbek bolalar realist nasri ijodkori. Po'lat Mo'min – qo'shiqnavis shoir Hakim Nazirning hayoti va ijodi. Hakim Nazirning kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan asarlariga xos xususiyatlar. Adib nasrida bolalik olami ifodasi. Yozuvchining “Yonar daryo” qissasida o'smir bola ruhiyati ifodasi. Adibning “Oq fотиha yoki bolalik sarguzashtlarim” xotira-qissasi tahlili. Po'lat Mo'minning hayoti va ijodi. Po'lat Mo'min ijodida odob-axloq mavzusi. Po'lat Mo'min - qo'shiqchi shoir. Po'lat Mo'minning “Qovoqvoy va Chanovqoy” ertak-pe'sasi tahlili. 17- mavzu. Mirkarim Osim – bolalarning tarixnavis adibi Adib qissalarida tarixiy shaxslar obrazi ifodasi. Yozuvchi asarlarida tarixiy haqiqatning badiiy haqiqatga aylanishi. Mirkarim Osimning o'zbek bolalar adabiyoti tarixiy nasri taraqqiyotiga qo'shgan hisssasi. Adibning tarixiy-biografik xarakterdagi “Jayxun ustida bulutlar”, “Zulmat ichra nur”, “Yulduzlar sayri” qissasi tahlili. Yozuvchining “Shiroq”, “To'maris” singari tarixiy hikoyalarda ajdodlarimiz qahramonliklari aksi. 18 - mavzu. Qudrat Hikmat – bolalar shoiri. Farhod Musajon ijodi Qudrat Hikmatning hayoti va ijodi. Qudrat Hikmatning tinchlik va baxtli bolalik haqidagi she'rlarining o'ziga xos xususiyatlari. Qudrat Hikmat dostonlarida ilgari surilgan g'oyalar. Farhod Musajon hayoti va ijodi. Farhod Musajonning maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan hikoyalarda ilgari surilgan g'oyalar. Farhod Musajon - dramaturg adib. 19 - mavzu. Nosir Fozilov ijodida bolalar va o'smirlar ruhiyati talqini Nosir Fozilovning hayoti va ijodining o'ziga xos qirralari. Adib hikoyalarning mavzular olami. Yozuvchi asarlarida o'smirlar obrazi ifodasi. “Saraton” qissasining g'oyaviy-badiiy tahlili. 20 - mavzu. Xudoyberdi To'xtaboyev – bolalarning sarguzasht va romannavis adibi Xudoyberdi To'xtaboyev hayoti va ijodi. Adibning "Besh bolali yigitcha", "Qasoskorming oltin boshi", "Sariq devni minib", "Sariq devning o'limi" asarlarining badiiy xususiyatlari. Yozuvchining "Shirin qovunlar mamlakati" qissasida ijtimoiy hayot muammolari, kanchiliklarni obrazli aks ettirilishi, ziddiyatlarga qarshi kurash g'oyasi ifodasi. 21- mavzu. Milliy istiqbol davri bolalar adabiyoti Miraziz A'zam bolalarning faylasuf shoiri. Ilyos Muslim – bolalar shoiri Miraziz A'zamning hayoti va ijodiy faoliyati. M.A'zam she'rlarida	
---	--

hayotga munosabat, ijtimoiy ziddiyatlarning badiiy talqini. Adib dramalarining maktab sahnasidagi ahamiyati. Ilyos Muslim she'rlarining mavzuviiy mundarijasi va ta'lim-tarbiyaviy ahamiyati. "Turnalar", "Bizning maktab", "Sening sovg'ang", "Tilla qo'ng'iz", "Ishchan asarlari" kabi she'riy to'plamlari tahlili. 22 - mavzu. Safar Barnoyev – bolalar shoiri va nosiri Safar Barnoyev hayoti va ijodi. Bolalarga bag'ishlangan she'rlarning o'ziga xos xususiyatlari. Safar Barnoyev hikoyalarning g'oyaviy-badiiy mundarijasi ("1947 yil xikoyalari", "Afg'on kundaliklari" turkum hikoyalari). Safar Barnoyevning ilmiy - ommabop matnlarida mustaqillik madhi. Ijodkoming zamonaviy mavzudagi asarlari tahlili ("Kichkina Xo'ja Nasriddik", "Egizaklar", "Oq laylaklar"). 23 - mavzu. Anvar Obidjon – bolalar shoiri, adibi va dramaturgi Anvar Obidjon ijodi o'zbek bolalar adabiyotidagi yanigicha yo'nalishtifida. Anvar Obidjon - bolalar shoiri. Anvar Obidjon qissalarining g'oyaviy-badiiy mundarijasi. "Dahshatli Meshpolvon", "Alamazon va Gulmat", "Oltin yurakli Avtobola" qissalari tahlili. Anvar Obidjon - ustozlar e'tirofida. 24 - mavzu. Tursunboy Adashboyevning poetik mahorati Tursunboy Adashboyev ijodida ona-tabiat va Vatan madhi. Shoir she'rlarining g'oyaviy-badiiy xususiyatlari. Shoirning she'riy - ertaklarida ilgari surilgan g'oyalar. 25 - mavzu. Hamza Imonberdiyev va Abdurahmon Akbarning ijodi Hamza Imonberdiyevning hayoti va ijodiy faoliyati. Hamza Imonberdiyev asarlarining mavzu doirasi. Hamza Imonberdiyevning "Adolat kaliti" ertagida ilgari surilgan g'oyalar. Abdurahmon Akbar ijodidagi rang-baranglik. Abdurahmon Akbarning qofiyali nasr(saj') shaklidagi turkumidagi she'rlarning o'ziga xosligi. Abdurahmon Akbarning Vatan, tabiat va bolalar o'yinlari haqidagi she'rlari haqida. Abdurahmon Akbarning alifbo she'rlari haqida. 26 - mavzu. Dilshod Rajab – bolalar shoiri Istiqlo davri bolalar adabiyotining o'ziga xos xususiyatlari. Dilshod Rajabning bolalarga bag'ishlangan she'rlaridagi mavzular olami tahlili. "Otamning bog'i", "Daryo ko'ngil", "Alifbo", "Sanoq", "Sukut sarhadi", "Tanish tovushlar", "Poyezdning bolasi", "Baxshi bola – yaxshi bola" she'riy va nasriy asarlari tahlili. 27 - mavzu. Kavsar Turdiyeva – she'riyatida bolalik aksi Davr bolalar she'riyati. Kavsar Turdiyeva she'rlarida yumor. Shoiraning she'riy-ertaklarining tarbiyaviyaviy ahamiyati. Shoiraning "Quvnoq alifbo bo'ylab sayohat", "Raqamlar bo'ylab sayohat", "Varrak" kabi she'riy asarlari tahlili. Bolalar prozasining g'oyaviy-badiiy xususiyatlari. O'zbek bolalar adabiyoti tadqiqotchilari. 28 - mavzu. Chet el bolalar adabiyotining an'analari Chet el bolalar adabiyoti, uning yetakchi xususiyatlari. Chet el bolalar adabiyotining umumiy tahlili. Fransiya bolalar adabiyoti	56. Anvar Obidjon - bolalar shoiri. 57. Anvar Obidjon qissalarining g'oyaviy-badiiy mundarijasi. "Dahshatli Meshpolvon", "Alamazon va Gulmat", "Oltin yurakli Avtobola" qissalari tahlili. 58. Anvar Obidjon - ustozlar e'tirofida. 59. Hamza Imonberdiyevning hayoti va ijodiy faoliyati. 60. Hamza Imonberdiyev asarlarining mavzu doirasi. 61. Hamza Imonberdiyevning "Adolat kaliti" ertagida ilgari surilgan g'oyalar. 62. Abdurahmon Akbar ijodidagi rang-baranglik. 63. Abdurahmon Akbarning qofiyali nasr(saj') shaklidagi turkumidagi she'rlarning o'ziga xosligi. 64. Abdurahmon Akbarning Vatan, tabiat va bolalar o'yinlari haqidagi she'rlari haqida. 65. Abdurahmon Akbarning alifbo she'rlari haqida. 66. Istiqlo davri bolalar adabiyotining o'ziga xos xususiyatlari. 67. Davr bolalar she'riyati. Kavsar Turdiyeva, Dilshod Rajab va Abdusaid Ko'chimovlar ijodi. 68. Bolalar prozasining g'oyaviy-badiiy xususiyatlari. 69. O'zbek bolalar adabiyoti tadqiqotchilari. 70. Chet el bolalar adabiyotining umumiy tahlili. 71. Fransiya bolalar adabiyoti va uning shakllanish tamoyillari. Sharl Perron bolalar zavqoladigan ertaklariga xos xususiyatlar haqida. 72. Nemis bolalar adabiyoti. Aka-uka Grimmilar yaratgan ertaklarda ilgari surilgan g'oyalar. 73. Italiya bolalar adabiyoti: X.K.Andersen ertaklarida tarix va zamon ifodasi. K.Kollodi va Janmi Rodarining qissalar turkumi 74. Angliya bolalar adabiyoti va uning ayrim tamoyillari. D.Defo va uning "Robinson Kruzo" sarguzasht asari tahlili. 75. "Gulliverning sayohati"(J.Svift) asarida ijtimoiy-siyosiy hayot ifodasi. 76. J.Rovling "Garri Potter" romani va uning g'oyaviy-badiiy mundarijasi. 77. Aleksandr Sergeyevich Pushkin yaratgan ertak-dostonlarda ilgari surilgan g'oyalar. 78. Nikolay Alekseyevich Nekrasovning bolalarga atab yaratgan asarlarining o'ziga xos xususiyatlari. 79. Lev Nikolayevich Tolstoy tomonidan yaratilgan "Yangi alifbo" asari haqida. 80. Korney Ivanovich Chukovskiy ertak-dostonlarida ilgari surilgan g'oyalar. 81. Adabiyot nazariyasi fanining predmeti – badiiy adabiyot. 82. Nutq vositalarining ifodali o'qishdagi roli. 83. Urg'u, pauza, intonatsiya, temp va ritm. 84. Yunon notligi.
---	---

ajoyib namunalari sifatida.

26. G'afur G'ulom ijodida yumordan foydalanish mahorati. "Ahmadjon yomon bola emas-u ammo...", "Nortojning kurak tishi" she'rlari va "Shum bola" qissasi tahlili misolida.

27. Quddus Muhammadiyning hayoti va ijodiy faoliyati.

28. Shoirning "Tabiat alifbesi" turkumidagi she'rlari tahlili.

29. Q. Muhammadiy she'riyatida tabiatga munosabat; poyetik obrazning o'rni hamda ahamiyati.

30. Shukur Sa'dulla hayoti va ijodi.

31. Sh. Sa'dulla ijodida hayotiy voqealarning haqqoniy badiiy tasviri, janr rang-barangligi va badiiy xususiyatlari, obrazlar talqini, tarbiyaviyligi, hayotiyiligi.

32. Hakim Nazirning hayoti va ijodi.

33. Hakim Nazirning kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan asarlariga xos xususiyatlar.

34. Hakim Nazirning mehnat, odob-axloq, vatanparvarlik mavzulariga bag'ishlangan asarlarining ahamiyati haqida.

35. Po'lat Mo'minning hayoti va ijodi.

36. Po'lat Mo'min ijodida odob-axloq mavzusi.

37. Po'lat Mo'min - qo'shiqchi shoir.

37. Qudrat Hikmatning hayoti va ijodi.

38. Qudrat Hikmatning tinchlik va baxtli bolalik haqidagi she'rlarining o'ziga xos xususiyatlari.

39. Qudrat Hikmat dostonlarida ilgari surilgan g'oyalar.

40. Xudoyberdi To'xtaboyev hayoti va ijodi.

41. "Sariq devni minib", "Qasoskorning oltin boshi", "Besh bolali yigitcha" asarlarining badiiy xususiyatlari.

42. Farhod Musajon hayoti va ijodi.

43. Farhod Musajonning maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan hikoyalarda ilgari surilgan g'oyalar.

44. Farhod Musajon - dramaturg adib.

45. Miraziz A'zamning hayoti va ijodiy faoliyati.

46. M.A'zam she'rlarida hayotga munosabat, ijtimoiy ziddiyatlarning badiiy talqini.

47. Adib dramalarining maktab sahnasidagi ahamiyati.

48. Tursunboy Adashboyev ijodida ona-tabiat va Vatan madhi.

49. Shoir she'rlarining g'oyaviy-badiiy xususiyatlari.

50. Shoirning she'riy -ertaklarida ilgari surilgan g'oyalar.

51. Safar Barnoyev hayoti va ijodi.

52. Bolalarga bag'ishlangan she'rlarning o'ziga xos xususiyatlari.

53. Safar Barnoyev hikoyalarning g'oyaviy-badiiy mundarijasi.

54. Safar Barnoyevning ilmiy - ommabop matmlarida mustaqillik madhi.

55. Anvar Obidjon ijodi o'zbek bolalar adabiyotidagi yanigicha yo'nalish sifatida.

va uning shakllanish tamoyillari. Sharl Perroning bolalar zavq oladigan ertaklariga xos xususiyatlar haqida.

Nemis bolalar adabiyoti. Aka-uka Grimmlar yaratgan ertaklarda ilgari surilgan g'oyalar. Italiya bolalar dabiyo: X.K.Andersen ertaklarida tarix va zamon ifodasi. K.Kollodi va Janni Rodarining qissalar turkumi.

29 - mavzu. Chet el bolalar adabiyoti

Angliya bolalar adabiyoti va uning ayrim tamoyillari. D.Defo va uning "Robinzon Kruzo" sarguzasht asari tahlili. "Gulliverning sayohati"(J.Svift) asarida ijtimoiy-siyosiy hayot ifodasi.

J.Rowling "Garri Potter" romani va uning g'oyaviy-badiiy mundarijasi.

30 - mavzu. Rus yozuvchilarining bolalarga atab yozgan asarlari
Aleksandr Sergeyevich Pushkin yaratgan ertak-dostonlarda ilgari surilgan g'oyalar. Nikolay Alekseyevich Nekrasovning bolalarga atab yaratgan asarlarining o'ziga xos xususiyatlari. Lev Nikolayevich Tolstoy tomonidan yaratilgan "Yangi alifbo" asari haqida. Korney Ivanovich Chukovskiy ertak-dostonlarida ilgari surilgan g'oyalar.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Adabiyot (bolalar adabiyoti) fanining maqsad va vazifalari.

2. Bolalar adabiyoti va bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog'liqligi

3. Qo'shiqlar. Maqollar va ularning etnopedagogik ahamiyati. Topishmoqlar va uning janriy tasnifi. Masallarda majozilik. Tez aytishlarning alletrasion xususiyatlari.

4. Ertaklar. Adabiy ertaklar. Adabiy ertaklarga xos xususiyatlar.

5. Bolalar kitobxonligi asoslari. Hadislar pandnomachilik sarchashmasi.

6. Alisher Navoiyning "Xamsa" turkumiga kiruvchi dostonlarida ilgari surilgan ta'lim-tarbiyaga oid g'oyalar.

7. Alifbe manzumalar (abisedariy) ta'lim-tarbiya asosi. Sherhammad Munisning "Savodi ta'lim" manzumasi mohiyati.

8. O'zbek bolalar adabiyotining vujudga kelishi va taraqqiyot xususiyatlari.

9. A.Avloniyning pedagogik faoliyati. Yangi maktablar, o'quv jarayonlari, dars uslubi tashkil etishdagi faoliyati.

10. H.H.Niyoziy ma'rifati. Hamza Hakimzoda Niyoziy qalamiga mansub "Gul" turkumiga kiruvchi to'plamlarining badiiy ahamiyati. "Yengil adabiyot", "O'qish kitobi", "Qiroat kitobi" ilk pedagogik risolalar numanasi va ularning mazmun mundarijasi.

11. Hamid Olimjon she'riy-adabiy ertaklari - bolalar dostonchilining mumtoz namunalari.

12. G'afur G'ulomning bolalar uchun yozilgan she'rlarida ilgari surilgan g'oyalar.

13. Sulton Jo'raning hayoti va ijodi. Shoirning ilmiy-ommabop

mavzulardagi she'rlarida ifodalangan g'oyalar haqida 14- mavzu. Quddus Muhammadning hayoti va ijodiy faoliyati. Shoirning "Tabiat alifbesi" turkumidagi she'rlari tahlili. 15. Shukur Sa'dulla hayoti va ijodi. Sh.Sa'dulla ijodida hayotiy voqealarning haqqoniy badiiy tasviri, janr rang-barangligi va badiiy xususiyatlari, obrazlar talqini, tarbiyaviyligi, hayotiyiligi. 16. Hakim Nazirning kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan asarlariga xos xususiyatlar. 17. Mirkarim Osim asarlarida tarixiy haqiqatning badiiy haqiqatga aylanishi. 18. Qudrat Hikmatning tinchlik va baxtli bolalik haqidagi she'rlarining o'ziga xos xususiyatlari. 19. Nosir Fozilovning hayoti va ijodining o'ziga xos qirralari. Adib hikoyalarning mavzular olami. 20. Xudoyberdi To'xtaboyev hayoti va ijodi. 21- mavzu. Miraziz A'zamning hayoti va ijodiy faoliyati. M.A'zam she'rlarida hayotga munosabat, ijtimoiy ziddiyatlarning badiiy talqini. 22. Safar Bamoyev hayoti va ijodi. Bolalarga bag'ishlangan she'rlarning o'ziga xos xususiyatlari. 23. Anvar Obidjon ijodi o'zbek bolalar adabiyotidagi yanigicha yo'nalish sifatida. 24. Hamza Imonberdiyevning hayoti va ijodiy faoliyati. Hamza Imonberdiyev asarlarining mavzu doirasi. 25. Tursunboy Adashboyev ijodida ona-tabiat va Vatan madhi. Shoir she'rlarining g'oyaviy-badiiy xususiyatlari. 26. Dilshod Rajab – bolalar shoiri. Istiqlol davri bolalar adabiyotining o'ziga xos xususiyatlari. 27. Kavsar Turdiyeva – she'riyatida bolalik aksi. Shoiraning she'riy-ertaklarining tarbiyaviy ahamiyati.. 28. Chet el bolalar adabiyoti, uning yetakchi xususiyatlari. Fransiya bolalar adabiyoti va uning shakllanish tamoyillari 29. Chet el bolalar adabiyoti. Angliya bolalar adabiyoti va uning ayrim tamoyillari. 30. Rus yozuvchilarining bolalarga atab yozgan asarlari. Aleksandr Sergeyevich Pushkin yaratgan ertak-dostonlarda ilgari surilgan g'oyalar. IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.	Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: 1. Adabiyot (bolalar adabiyoti) fanining maqsad va vazifalari. O'zbek bolalar adabiyoti istilohi va uning paydo bo'lishi. 2. Bolalar kitobxonligi haqida. Bolalar adabiyotining umumadabiyotga aloqadorligi. 3. Mumtoz bolalar kitobxonligi va uning ko'rinishlari. 4. Didaktik adabiyot va pandnomalar- bolalar kitobxonligida. "Guliston" va "Bo'ston" - dunyoviy pandnoma xarakterdagi asar. 5. Bolalar folklori haqida tushuncha. Bolalar fol'klori tabiati va janriy tarkibi. 6. O'zbek bolalar fol'klori namunalari to'plash, nashr etish va ilmiy-estetik qimmatini o'rganish. 7. Ertaklarning janriy tabiati. Ertaklar tasnifi va turlari. Adabiy ertaklar. Adabiy ertaklarga xos xususiyatlar. O'zbek adabiy she'riy va nasriy ertaknavislik an'analari. 8. Alisher Navoiyning pand-nasihah mazmunidagi asarlarida ifodalangan ijtimoiy-siyosiy, axloqiy-ta'limiy qarashlar. 9. Gulxaniyning "Zarbulmasal" asari tarkibiga kirgan masallarda ilgari surilgan g'oyalar. Asarda xalq og'zaki ijodi namunalari ifodasi. 10. O'zbek bolalar adabiyotining vujudga kelishi va taraqqiyot xususiyatlari. Milliy uyg'onish harakati va uning o'zbek bolalar adabiyotini yuzaga keltirishdagi roli. 11. O'tgan asrning 30-40 - yillaridagi o'zbek bolalar adabiyoti. 12. O'zbek bolalar adabiyoti yuksalish yo'lida (1940-80 yillar). 13. Hozirgi davrdagi o'zbek bolalar adabiyoti. 14. A.Avloniyning pedagogik faoliyati. Yangi maktablar, o'quv jarayonlari, dars uslubini tashkil etishdagi faoliyati. 15. "Turkiy guliston yoxud axloq" asarining ta'limiy va tarbiyaviy ahamiyati. 16. H.H.Niyoziy ma'rifati. Ta'limda joriy etilgan o'qish kitoblarning shakllanishida H.H.Niyoziyning o'rni. 17. Hamza Hakimzoda Niyoziy qalamiga mansub "Gul" turkumiga kiruvchi to'plamlarining badiiy ahamiyati. 18. Sulton Jo'ranning hayoti va ijodi. 19. Shoirning ilmiy-ommabop mavzulardagi she'rlarida ifodalangan g'oyalar haqida. 20. Sulton Jo'ranning vatanparvarlik mavzusida yozilgan asarlari tahlili. 21. Zafar Diyorming hayoti va ijodi. 22. Zafar Diyorming "Mashinist" dostonida ilgari surilgan g'oyalar. 23. Zafar Diyorming she'riy asarlarida inson va tabiat o'rtasidagi munosabatlarining ifodalanishi. 24. G'afur G'ulomning bolalar uchun yozilgan she'rlarida ilgari surilgan g'oyalar. 25. G'afur G'ulomning nasriy asarlari o'zbek bolalar adabiyotining
--	--